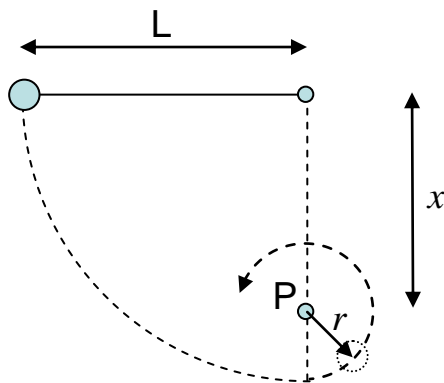

Regneøving 5
Innlevering 18. februar.

Stikkord for denne øvingen er energibevarelse, sirkelbevegelse, dreiemoment, treghetsmoment, Newtons 2. lov for rotasjon, potensiell energi.

Oppgave 1 Energibevarelse, igjen. Og sentripetalkrefter.

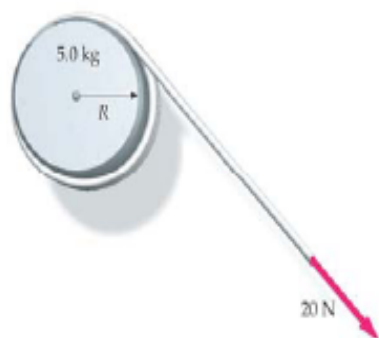
En pendel består av ei kule med masse m i ei masseløs snor med lengde L , som vist i figur. Pendelen trekkes ut til snoren er vannrett og slippes uten starthastighet. Snora treffer en pinne P (med neglisjerbar diameter) i avstand x rett under pendelens opphengningspunkt. Pendelen svinger så rundt denne pinnen.

a) Vis at farten til kula når den er rett over pinnen er gitt ved:

$$v = \sqrt{2g(2x - L)}$$

b) Hvor stor må x minst være for at kula skal nå posisjonen rett over pinnen med stram snor?

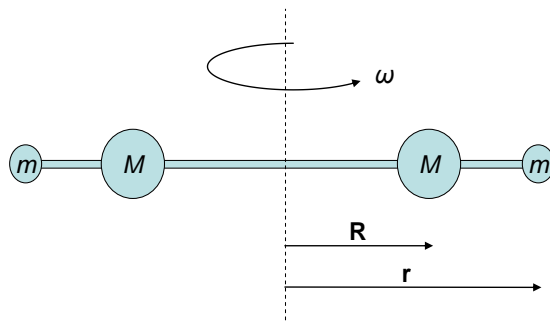
Oppgave 2 Det går visst rundt på denne oppgaven også!

En uniform 5,00 kg skive har radius 0,12 m og er hengt opp slik at den roterer fritt om sin senterakse. Ei snor trekkes med en kraft på 20,0 N, se figur. Hva er -

- dreiemomentet fra krafta om rotasjonsaksen?
- vinkelakselerasjonen til skiven?
- vinkelhastigheten etter 5,0 s, hvis skiven startet i ro?
- den kinetiske energien etter 5,0 s?
- Hvor stor er den totale vinkelendringen?
- Vis at arbeidet gjort av dreiemomentet er lik den kinetiske energien.

Oppgave 3 Kinetisk rotasjonsenergi

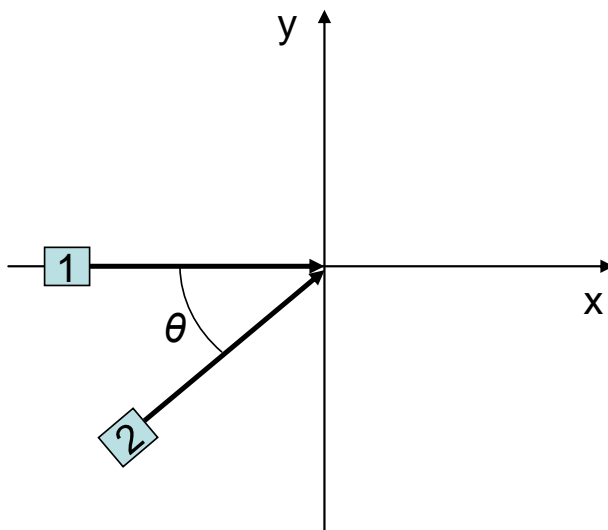

Fire punktmasser, symmetrisk plassert på en tynn og meget lett stav, roterer om senteraksen slik figuren antyder. Vi antar at $\omega = 2,0 \text{ rad/s}$, $m = 1,0 \text{ kg}$, $M = 4,0 \text{ kg}$, $r = 35 \text{ cm}$ og $R = 19 \text{ cm}$.

- a) Finn hastigheten til hver av partiklene, og beregn systemets totale kinetiske energi $K = \sum \frac{1}{2} m_i v_i^2$.

- b) Beregn treghetsmomentet I , finn den kinetiske energien uttrykt ved I , og sammenlign svaret med resultatet i a).

Oppgave 4 Fullstendig overkommelig oppgave om fullstendig uelastiske kollisjoner?

I denne oppgava skal vi se på en uelastisk kollisjon mellom to legemer 1 og 2, begge med masse m og hastighet v . Før kollisjonen (som illustrert i figuren) beveger 1 seg langs x -aksen, mens 2 kommer inn med en vinkel θ . Etter kollisjonen beveger de sammenklistrede legemene seg med (felles) hastighet $\mathbf{V} = \langle V_x, V_y \rangle$.

- a) Finn uttrykk for vektorkomponentene V_x og V_y , og vis at bevegelsesmengden $\mathbf{P}_f$ etter støtet kan uttrykkes som

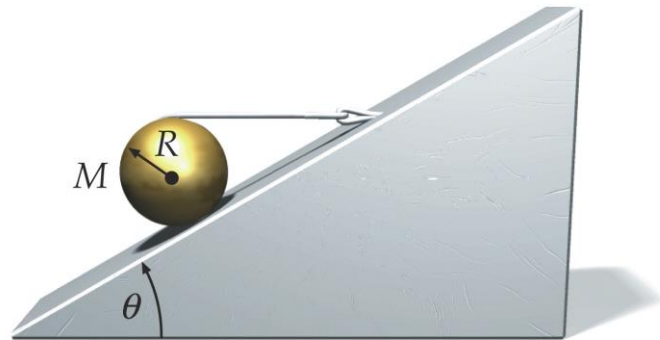
$$\mathbf{P}_f = mv \langle 1 + \cos \theta, \sin \theta \rangle = mv (1 + \cos \theta) \hat{\mathbf{x}} + \sin \theta \hat{\mathbf{y}}$$

- b) Finn uttrykk for den kinetiske energien før støtet (K_i), og etter støtet (K_f), og vis at

$$\frac{K_f}{K_i} = \frac{1}{2} (1 + \cos \theta)$$

- c) Plott uttrykket fra b) på intervallet $\theta \in (0, 360^\circ)$ ved hjelp av Python, og diskuter kort K_f / K_i for tilfellene $\theta = 0^\circ, 90^\circ, 180^\circ$, og 270° .

Oppgave 5 Ei kule som har lyst til å rulle

Ei kompakt uniform kule med radius R og masse M holdes i ro på et skråplan med vinkel θ ved hjelp av ei horisontal snor, som vist i figuren. Anta $R = 20 \text{ cm}$, $M = 3.0 \text{ kg}$ og $\theta = 30^\circ$.

- Tegn kraft-legeme diagram for kula.
- Hva er spenningen i snora (snordraget)? (Tallsvar: 7.89 N)
- Hva er normalkrafta på kula fra skråplanet? Kommenter svaret! (Tallsvar: 29.4 N)
- Hvor stor er friksjonskraften som virker på kula (størrelse og retning)?

(Full utledning, endelig uttrykk og tallsvar ønskes som vanlig i alle deloppgavene).